

PROJEKTAS BEST – GERESNIAM GAMYBINIŲ NUOTEKŲ TVARKYMOUI

Projektas BEST (*Better Efficiency for Industrial Sewage Treatment*) – tarptautinis projektas, finansuojamas pagal „Interreg“ Baltijos jūros regiono programą. Projektu BEST siekiama gerinti vandenų kokybę Baltijos jūros regione, didinant gamybinių nuotekų tvarkymo efektyvumą.

Miestų buitinių nuotekų valymo įrenginiai dažniausiai projektuojami buitiniams nuotekoms valyti, tačiau į jų tinklus patenka ir gamybinių nuotekų, kuriose medžiagų kiekiai yra gerokai didesni ir gali būti įvairių pavojingųjų medžiagų. Dideli ir svyruojantys tokių nuotekų kiekiai gali sutrikdyti ar neigiamai paveikti valymo procesą, todėl išleidžiamos nuotekos gali būti nevisiškai išvalytos, o susidaręs dumblas būti nenaudotinas. Nuoseklios informacijos ir supratimo trūkumas Baltijos jūros regiono šalyse trukdo efektyviam planavimui ir gamybinių nuotekų monitoringui bei tvarkymui. Projektu BEST siekiama didinti bendradarbiavimą tarp pramonės įmonių ir nuotekų valymo įrenginių įmonių, surinkti informaciją apie geriausias gamybinių nuotekų tvarkymo praktikas, identifikuoti pagrindines problemas, ieškoti sprendimų.

Bandomieji investiciniai projektai

Projekto metu vykdomi penki bandomieji investiciniai projektai trijose nuotekų valymo įmonėse, taip pat dviejose maisto pramonės įmonėse. Vyk-

dant projektą bandomi valymo proceso valdymo pagerinimo ir apkrovos pikų miestų nuotekų valymo įmonėse suvaldymo būdai.

Leszno nuotekų valymo įrenginių įmonė Lenkijoje investuoja į bandomąjį fermentavimo įrenginį. Tikslas – panaudoti nuotekas iš mėsos pramonės biodujų gamybai. Taip pat Leszno įrenginiai su projekto partneriais įvertins potencialią naudą ir kylančius iššūkius naudojant dumblą energijos gamybai, susidarantį valant nuotekas, kuriose gausu sunkiųjų metalų ir kitų pavojingųjų medžiagų.

Doruchow savivaldybė Lenkijoje investuoja į atskirą kelių mėsos įmonių nuotekų, pasiekiančių Doruchow nuotekų valymo įrenginius, valymo liniją. Taip pat čia testuojama ir nauja fosforo filtravimo priemonė *Polonite*, padaryta iš labai poringo kalcio silikato mineralo. Naudojant *Polonite* fosforas ne tik pašalinamas iš nuotekų, bet ir visiškai regeneruojamas.

Ekspluatuojant Põltsamaa nuotekų valymo įrenginius Estijoje, investuojama į gamybinių nuotekų monitoringo įrangą, siekiant užtikrinti efektyvų įrenginių darbą, kai įrenginius pasiekia didelis nuotekų kiekis ir didelės BDS, azoto ir fosforo koncentracijos. Põltsamaa nuotekų valymo įrenginius pasiekia gamybinės nuotekos iš maisto ir pieno produktų gamybos įmonių („E-piim“ įmonės).

Miesto nuotekų tvarkymo planavimas aglomeracijose – kertinis pagrindas vykdant miesto nuotekų tvarkymo direktyvos reikalavimus

V. Stašauskas 2 psl.

Projektas BEST – geresniam gamybinių nuotekų tvarkymui

D. Grendaitė 3 psl.

Hidrotechninės statybos specialistų rengimas kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegijoje

E. Liniauskienė 4 psl.

Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo sistemų renovavimas ir plėtra Varėnos rajone

G. Kanaukienė 5 psl.

UAB „Šiaulių vandenys“ kloja vamzdynų atšakas pagal gyventojų prašymus

D. Martinaitienė 6 psl.

UAB „Šiaulių vandenys“ pelnė aukso medalį už atsinaujinančių išteklių naudojimą

D. Martinaitienė 6 psl.

AB „Klaipėdos vanduo“ pagerbtas aukso medaliu

AB „Klaipėdos vanduo“ administracija 6 psl.

NETZSCH xLC® statoriaus suveržimo sistema

A. Svaldenis 8 psl.

NETZSCH NEMO® sliekiniai siurbčiai vandentvarkos įmonėse

A. Svaldenis 9 psl.

RO-KA-TECH 2019

V. Milaknis 10 psl.

Naujienos, įvykiai, faktai

11 psl.

Nusipelnusio Lietuvos vandentvarkos ūkio darbuotojo garbės ženklas

11 psl.

Reklama:

UAB „Valmetrus“ 7 psl.

UAB „Hidora“ 8-9 psl.

UAB „Rausch GmbH & Co. KG“ 10 psl.

UAB „Guradis“ 12 psl.

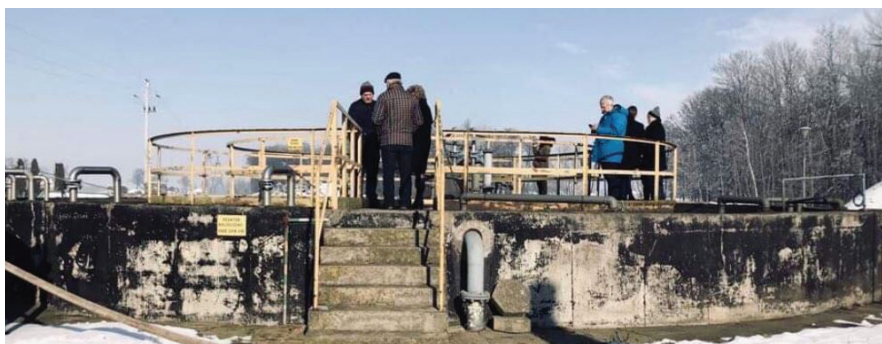
1 pav. Projekto partneriai

„E-piim“ pieno produktų gamybos įmonė Estijoje investuoja į reguliavimo įrenginį. Įmonė stato naują reguliavimo rezervuarą.

„Latvijas piens“ investuoja į proceso kontrolės ir flotacijos įrenginius, kad sumažintų BDS ir biogeninių medžiagų kiekį išleidžiamose nuotekose. Įmonėje susidaranti nuotekos yra labai užterštos ir Jelgavas Udens nuotekų valymo įrenginiams kelia problemų.

Esama situacija ir tikslai

Pirmasis projekto etapas – esamos situacijos apie gamybinės nuotekas, pasiekiančias miestų nuotekų valymo įrenginius Baltijos jūros regione, įvertinimas. Projekto partneriai vertina esamą situaciją apibendrinami veikiančią įstatymų bazę, rinkdami informaciją apie nuotekas iš pagrindinių pramonės sektorių, išleidžiančių nuotekas į nuotakyną. Projekto metu bus apibendrinta informacija nacionaliniu ir Baltijos jūros regiono lygmeniu. Projekto pabaigoje bus parengtos rekomenda-

2 pav. Doruchow nuotekų valymo įrenginiai atsinaujina, testuojama nauja fosforo regeneravimo technologija

cijos, kuriose bus pristatyti nauji metodai ir inovatyvūs būdai, padėsiantys panaudoti esamus sprendimus nuotekų tvarkymui optimizuoti, taip pat valdymas ir bendradarbiavimas tarp valdžios institucijų, pramonės įmonių ir nuotekų valymo įrenginių gerosios praktikos, metodai ir priemonės, galimi įstatymų taisymai ir metodų veiksmingumo užtikrinimo būdai, siekiant sumažinti neigiamą poveikį gamtai bei skatinti tvarų gamybinių nuotekų valdymą.

Lietuvoje, deja, nėra visateisio projekto partnerio, tačiau projekto asocijuotais partneriais yra Lietuvos vandens tiekėjų asociacija ir AB „Klaipėdos vanduo“. Regioninis aplinkos centras Lenkijoje (REC Poland, <http://poland.rec.org/>) apsiėmė vykdyti projekto veiklas ir Lietuvoje nuo 2018 m. lapkričio mėn. įdarbino vieną vandentvarkos specialistę.

Artimiausias projekto susitikimas numatomas balandžio 2–4 d. Rygoje. Atviraime seminare balan-

džio 3 d. bus kalbama apie gamybinių nuotekų iš maisto ir pieno produktų pramonės tvarkymą. Projekto trukmė – 2017 m. spalio – 2020 m. rugsėjis. Projektui vadovauja Helsinkio miesto savivaldybė. Daugiau apie projektą bei medžiagą iš projekto susitikimų rasite internete adresu <http://bestbalticproject.eu>

Projekto BEST koordinatore
Lietuvoje Regioninio aplinkos centro Lenkijoje
vandentvarkos specialistė
Dalia Grendaitė
dgrendaite@rec.org